

KAROL STAROWICZ

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

ORCID: 0000-0003-2221-8564

karol.starowicz@amu.edu.pl

POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA REPUBLIKI KOREI POD RZĄDAMI YOON SUK-YEOLA W LATACH 2022–2024¹

**The Security Policy of the Republic of Korea under Yoon Suk Yeol,
2022–2024**

Abstract

The article discusses the Republic of Korea's security policy under Yoon Suk Yeol's presidency from 2022 to 2024. With the growing threat from the Democratic People's Republic of Korea and the rapprochement between the DPRK and the Russian Federation, South Korea faces a complex challenge. As a result, strengthening the joint alliance with the US has become a top priority for the Yoon administration. In this article, the author will demonstrate that both the Washington Declaration and the Camp David summit were groundbreaking for the US-South Korea alliance, which remains the main pillar of peace and stability in the Indo-Pacific region for more than 70 years. Consequently, from 2023 onwards, the US bilateral alliances with the Republic of Korea and Japan will gradually evolve into a trilateral alliance that will counterbalance the strategic partnership Kim–Putin and People's Republic of China in the North-East Asian sub-region.

K e y w o r d s: Republic of Korea, nuclear weapons, North Korea, US-ROK alliance, Korean Peninsula, Yoon Suk Yeol, Kim Jong-Un.

¹ Artykuł powstał w ramach VI Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Dylematy współczesnej obronności i bezpieczeństwa” organizowanej przez Instytut Bezpieczeństwa i Obronności Wydziału Bezpieczeństwa, Logistyki i Zarządzania Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego w dniach 10–11.12.2024 r.

Abstrakt

Artykuł omawia politykę bezpieczeństwa Republiki Korei pod przewodnictwem Yoon Suk-yeola w latach 2022–2024. W związku z rosnącym zagrożeniem ze strony Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej i zbliżeniem pomiędzy KRL-D a Federacją Rosyjską, Korea Południowa stoi przed złożonym wyzwaniem. W rezultacie wzmocnienie wspólnego sojuszu z USA stało się najważniejszym priorytetem dla administracji Yoona. W niniejszym artykule autor wykaże, że zarówno Deklaracja Waszyngtońska, jak i szczyt w Camp David miały przełomowe znaczenie dla sojuszu USA–ROK, który przez ponad 70 lat pozostaje głównym filarem pokoju i stabilności w regionie Indo-Pacyfiku. W konsekwencji od 2023 r. dwustronne sojusze USA z Republiką Korei i Japonią stopniowo przekształcają się w trójstronny sojusz, który będzie przeciwwagą dla strategicznego partnerstwa Kim–Putin i Chińskiej Republiki Ludowej w subregionie Azji Północno-Wschodniej.

Słowa kluczowe: Republika Korei, broń atomowa, Korea Północna, Sojusz USA–ROK, Półwysep Koreański, Yoon Suk-yeol, Kim Dzong-Un.

WSTĘP

Głównym celem artykułu jest przeanalizowanie polityki bezpieczeństwa Republiki Korei (ROK) pod rządami administracji Yoon Suk-yeola w latach 2022–2024 w kontekście zmieniającej się sytuacji geopolitycznej na świecie. Od czasu załamania negocjacji w Hanoi w 2019 r. podczas drugiego szczytu Trump–Kim Korea Południowa stoi wobec złożonego zagrożenia. Wznowienie testów rakietowych przez Koreańską Republikę Ludowo-Demokratyczną (KRL-D), jednocześnie postępująca nuklearyzacja Korei Północnej, a w związku z tym ogłoszona przez Kim Dzong-Una doktryna nuklearna we wrześniu 2022 r. oraz utrzymujący się brak dialogu międzykoreańskiego sprawiły, że obecne stosunki pomiędzy państwami koreańskimi należą do najgorszych od lat (stan na 31 lipca 2026 r.).

Dodatkowo w styczniu 2024 r. reżim północnokoreański wydał oświadczenie, w którym zadeklarował porzucenie pokojowego zjednoczenia Korei jako głównego celu, ogłaszając równocześnie Republikę Korei „głównym wrogiem” (Sharma, 2024). Ponadto pełnoskalowa wojna na Ukrainie również stała się punktem zwrotnym w relacjach na linii Seul–Pjongjang–Moskwa. Traktat obronny podpisany pomiędzy KRL-D a Federacją Rosyjską w czerwcu 2024 r. z jednej strony doprowadził do zacieśnienia współpracy polityczno-gospodarczej pomiędzy

tymi dwoma państwami, z drugiej – co bywa określane mianem „nowej osi zła” (termin po raz pierwszy użyty przez prezydenta USA George’a W. Busha w odniesieniu do Iranu, Iraku i KRL-D w 2002 r. podczas przemówienia o stanie państwa) przeciwko USA i jej sojusznikom nie tylko w subregionie Azji Północno-Wschodniej, ale i na świecie. W obliczu trwającego konfliktu na Ukrainie strategiczne partnerstwo Kim–Putin może rozwinąć się w długofalowy sojusz, do którego mogłaby dołączyć Chińska Republika Ludowa (ChRL) oraz inne państwa reprezentujące antyzachodni kierunek. W rezultacie, zmieniająca się sytuacja geopolityczna na świecie, charakteryzująca się nieprzewidywalnością, sprawia, że państwa wystawione na bezpośrednie zagrożenie, w tym wypadku Republika Korei, muszą na bieżąco aktualizować swoją politykę bezpieczeństwa. W tym kontekście utrzymanie sojuszu z USA i dostosowanie go do współczesnych wyzwań pozostaje najważniejszym priorytetem w polityce zagranicznej Korei Południowej. W związku z powyższym autor postawił następujące pytania badawcze:

1. Jak kształtowały się dwustronne stosunki na linii USA–ROK oraz ROK–Japonia podczas prezydentury Yoon Suk-yeola?
2. Czy działania podjęte przez administrację Yoona i Bidena stały się podstawą rozwoju trójstronnego sojuszu na linii USA–ROK–Japonia?
3. W jakich obszarach sojusz USA–ROK został wzmocniony podczas kadencji Yoona i Bidena?

Na potrzeby artykułu autor przyjmuje następującą hipotezę badawczą – wspólny sojusz USA–ROK nie tylko wpływa na stan bezpieczeństwa Republiki Korei na Półwyspie Koreańskim, ale również na kształtowanie architektury bezpieczeństwa w subregionie, obejmującym pozostałe państwa Azji Północno-Wschodniej i wyspy Pacyfiku. W obliczu zagrożenia ze strony reżimu północnokoreańskiego, strategicznego partnerstwa Rosja–KRL-D oraz rosnącej pozycji ChRL w tej części świata, dwustronne sojusze USA z Republiką Korei i Japonią będą stopniowo ewoluować w kierunku rozszerzonego sojuszu. Powyższą hipotezę potwierdza nie tylko Deklaracja Waszyngtońska z 2023 r., ale również szczyt w Camp David, stworzył podstawy trójstronnej współpracy w wymiarze militarnym pomiędzy USA a Koreą Południową i Japonią.

Zaprezentowany przez autora artykuł opiera się na założeniach realizmu politycznego, który pozostaje użytecznym narzędziem do

badania stosunków międzynarodowych, zwłaszcza na Półwyspie Koreańskim, gdzie dwa państwa koreańskie *de facto* pozostają w stanie wojny. W tym ujęciu zarówno KRL-D jak i ROK reprezentują dwa warianty realizmu. W przypadku Korei Północnej jest to realizm ofensywny. Zgodnie z teorią Johna J. Mearsheimera państwo, chcąc przetrwać w anarchicznym systemie międzynarodowym, dąży do maksymalizacji własnej potęgi – im potężniejsze jest dane państwo w porównaniu z rywalami, tym mniej musi obawiać się o własne bezpieczeństwo (Mearsheimer, 2019: 432–433). Stąd rozwój broni jądrowej stanowi fundament bezpieczeństwa dla KRL-D, ponieważ w przekonaniu reżimu Kimów tylko ona jest w stanie zagwarantować przetrwanie państwa. Jednak działania Korei Północnej w tym zakresie wywołują reakcję praktycznie wszystkich sąsiadów, a szczególnie Korei Południowej, której polityka bezpieczeństwa wpisuje się z kolei w model realizmu defensywnego. Zgodnie z nim państwo, chcąc również przetrwać w anarchicznym systemie międzynarodowym, dąży do zapewnienia sobie bezpieczeństwa. W tym celu środki podejmowane przez państwo obejmują czynniki wewnętrzne (zwiększenie potencjału gospodarczego, siły militarnej, wypracowanie optymalnych strategii) oraz czynniki zewnętrzne (wzmocnienie i rozszerzenie własnego sojuszu lub osłabienie i ograniczenie sojuszu przeciwnika) (Waltz, 1979: 118).

W ocenie autora działania administracji Yoon Suk-yeola w latach 2022–2024 wpisywały się w założenia realizmu defensywnego, ponieważ podczas jego prezydentury Republika Korei utrzymywała neutralne, choć napięte stosunki z KRL-D (podobnie jak wcześniejsze południowokoreańskie rządy). Ponadto jego działania były ukierunkowane m.in. na pogłębienie współpracy w ramach sojuszu z USA oraz na poprawę stosunków z Japonią. Według autora polityka Yoona przekładała się na zwiększenie potencjału Republiki Korei w myśl zasady – siła nie służy agresywnej polityce, lecz wzmacnia własną obronność. W tym kontekście zacieśnienie dwustronnego sojuszu z USA miało docelowo nie tylko zrównoważyć nuklearne zagrożenie ze strony KRL-D, ale też zademonstrować jedność Korei Południowej i USA w sprawach bezpieczeństwa w Azji Północno-Wschodniej.

W poniższym artykule wiodącą metodą badawczą będzie metoda historyczna ze względu na jej przydatność w badaniach z zakresu nauk o polityce i administracji. Ponadto autor wykorzystał metodę analizy instytucjonalno-prawnej w odniesieniu do komunikatów opublikowanych na stronie Ministerstwa Spraw Zagranicznych Republiki Korei oraz Ambasady USA w Seulu, a także do oświadczeń najważ-

niejszych polityków itp. W tym ujęciu ważnym źródłem poznawczym była także udostępniona przez administrację Yoona Strategia Narodowa Republiki Korei z 2023 r., która pozwoliła dokonać weryfikacji działań południowokoreańskiego rządu. Jednocześnie ograniczenia objętościowe artykułu uniemożliwiły wyczerpujące opisanie wszystkich istotnych zagadnień, np. dwustronne stosunki na linii ChRL–ROK oraz ROK–Rosja w kontekście prezydentury Yoon Suk-yeola nie zostaną tutaj przedstawione.

Artykuł stanowi część badań prowadzonych nad sojuszem USA–ROK. Pierwsze wyniki badań zostały zaprezentowane podczas doktorskiej konferencji „MKDUS 2.0”, która odbyła się w czerwcu 2024 r., w referacie pt. „Współpraca dyplomatyczna i militarna USA i Republiki Korei w latach 2021–2024”, poświęconym amerykańskiej perspektywie tej kwestii (Starowicz, 2025: 417–428).

NOWE WYZWANIA

Przed objęciem urzędu prezydenta Yoon Suk-yeol w artykule z 8 lutego 2022 r. opublikowanym na łamach *Foreign Affairs* zarysował wstępną koncepcję polityki zagranicznej, którą chciałby prowadzić po wygraniu wyborów. Zapowiedź odejścia od koncepcji państwa średniego na rzecz przyjęcia większej roli i odpowiedzialności za rozwiązywanie regionalnych oraz globalnych wyzwań w regionie Indo-Pacyfiku i poza nim zapoczątkowała debatę nad nową strategią Republiki Korei w obliczu nowych wyzwań (Suk-yeol, 2023). Dotychczasowe osiągnięcia gospodarcze, polityczne oraz uznanie międzynarodowe Korei Południowej (zwłaszcza w dziedzinie nowoczesnych rozwiązań technologicznych, marek oraz popkultury) miały stać się czynnikami kształtującymi pozycję państwa koreańskiego w budowaniu globalnego porządku.

W ocenie Yoona

Republika Korei nie powinna już ograniczać się tylko do Półwyspu Koreańskiego, ale należy podjąć wyzwanie bycia globalnym kluczowym państwem (tzw. *global pivotal state*), które wspiera wolność, pokój i dobrobyt poprzez liberalne wartości demokratyczne i znaczącą współpracę (Suk-yeol, 2022).

Ponadto Korea Południowa powinna aktywnie promować wolny, otwarty i inkluzywny porządek w regionie Indo-Pacyfiku. W tym celu Yoon zapowiedział strategiczne wzmocnienie pozycji Republiki Korei na arenie międzynarodowej poprzez jej zaangażowanie w różne

inicjatywy. Wśród nich znalazł się nie tylko tradycyjny format kooperacji dwustronnej między państwami w tej części świata, ale również poza nią (stosunki z Unią Europejską, Wielką Brytanią, Kanadą itp.). Nacisk położono także na zwiększenie aktywnej współpracy z organizacjami takimi jak np. Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO), Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN) lub w ramach Czworostronnego Dialogu Bezpieczeństwa (*Quadrilateral Security Dialogue*, Quad). Chociaż Republika Korei nie jest bezpośrednim członkiem powyższych organizacji, według Yoona państwo koreańskie powinno prowadzić aktywną dyplomację, aby zwiększyć swój potencjał. Osobnym zagadnieniem stała się również kwestia udziału w trójstronnej koordynacji bezpieczeństwa z USA i Japonią. W tym ujęciu aktywna rola Republiki Korei na arenie międzynarodowej miała być połączona z silnym sojuszem z USA, w ramach którego oba państwa, wraz z Japonią, egzekwowałyby globalne zasady, promując wolność, demokrację, praworządność i prawa człowieka. Tym samym alians z USA miał pozostać najważniejszym priorytetem dla przyszłej administracji w Błękitnym Domu, siedzibie prezydenta Republiki Korei, w Seulu, o czym Yoon wspomniał w artykule:

Pogłębienie sojuszu z Waszyngtonem powinno być główną osią polityki zagranicznej Korei Południowej, która skorzystała na globalnym i regionalnym porządku kierowanym przez Stany Zjednoczone. Seul powinien dążyć do kompleksowego sojuszu strategicznego z Waszyngtonem, a charakter dwustronnej współpracy amerykańsko-południowokoreańskiej powinien zostać dostosowany do potrzeb XXI wieku. Sojusze, które balansują wyłącznie przeciwko konkretnym zagrożeniom militarnym, należą już do przeszłości, zwłaszcza że powszechną praktyką stało się wyrządzanie szkód przeciwnikom poprzez odwet gospodarczy lub ataki z użyciem technologii. Dlatego też dzisiejsze sojusze obejmują złożone sieci współpracy w zakresie różnorodnych kwestii, w tym prywatności, łańcuchów dostaw i zdrowia publicznego (Suk-yeol, 2022).

W trakcie pierwszej kadencji Donalda Trumpa (2017–2021) sojusz pomiędzy USA a Republiką Korei uległ osłabieniu z powodu różnic między oboma państwami w podejściu do kwestii denuklearyzacji Korei Północnej. Administracja Moon Jae-ina (2017–2022) skupiła się na działaniach dyplomatycznych i kompromisie z reżimem północnokoreańskim, koncentrując się na złagodzeniu sankcji oraz kontynuowaniu rozmów. Natomiast administracja Trumpa domagała się od KRL-D porzucenia programu nuklearnego i rakietowego. Sporną kwestią okazało się również amerykańskie zaangażowanie na Półwyspie Koreańskim. Trump żądał zmniejszenia nakładów finansowych

na wspólne ćwiczenia wojskowe, określając je jako „całkowitą stratę pieniędzy” (Trump calls S. Korea-US joint military drills..., 2019). W konsekwencji, pod wpływem zbliżenia z Koreą Północną, podczas szczytów USA–KRL-D, najpierw w Singapurze (2018), a później w Wietnamie (2019), ograniczył manewry wojskowe do minimum. Sytuacja diametralnie zmieniła się w momencie wyborów, gdy urząd prezydenta USA na początku 2021 objął Joe Biden z Partii Demokratycznej, oraz w Korei Południowej w 2022 r., gdy do władzy powrócili konserwatyści. Przetasowania na scenie politycznej w Waszyngtonie i w Seulu okazały się początkiem rozszerzenia wzajemnej współpracy, stając się jednocześnie kamieniem milowym w budowie trójstronnego sojuszu na linii Waszyngton–Seul–Tokio w Azji Północno-Wschodniej (Strnad, 2022).

Od momentu objęcia urzędu prezydenta Republiki Korei 10 maja 2022 r. Yoon Suk-yeol dążył do odnowienia wspólnych relacji i wzmocnienia sojuszu USA–ROK. W konsekwencji, w dniach 8–14 sierpnia 2022 r. Marynarka Wojenna Republiki Korei, obok połączonych marynarek USA i Japonii, wzięła udział w ćwiczeniach *Pacific Dragon* u wybrzeży Hawajów. Wspólne manewry militarne ukierunkowano na ostrzeżenie przed pociskami balistycznymi oraz zwiększenie gotowości bojowej w obliczu północnokoreańskiego zagrożenia (U.S., Republic of Korea, and Japan Participate..., 2024). Następnie, na przełomie sierpnia i września USA oraz Republika Korei przeprowadziły największe od lat wspólne ćwiczenia o kryptonimie *Ulchi Freedom Shield* po tym, jak Korea Północna ponownie eskalowała groźby użycia broni jądrowej. Ćwiczenia obejmowały scenariusze odpierania wrogich ataków na terytorium południowokoreańskim (CFC, USFK and UNC..., 2022). W odpowiedzi Korea Północna zwiększyła próby rakietowe, wystrzeliwując rakiety balistyczne różnych typów. Szacuje się, że w latach 2022–2024 KRL-D przeprowadziła około 150 prób rakietowych, co daje średnio 4–5 prób miesięcznie (The CNS North Korea Missile Test Database, 2024). Wiele z nich wystrzelono z zachodniego lub wschodniego wybrzeża terytorium, co pokazuje, że północnokoreański arsenał rakietowy jest mobilny i może być odpalany z różnych lokalizacji.

Ponadto – obok zagrożenia ze strony KRL-D – pełnoskalowa agresja Rosji przeciwko Ukrainie i zaostrzająca się rywalizacja chińsko-amerykańska w regionie Indo-Pacyfiku również stały się czynnikami kształtującymi politykę bezpieczeństwa Korei Południowej w okresie administracji Yoona (2022–2024). W związku z tym podniesienie gotowości bojowej Republiki Korei i przygotowanie jej na nowe wyzwania

wymagały nie tylko natychmiastowych działań, ale także podjęcia próby rozwiązania trudnych problemów politycznych. Jednym z nich stało się poprawienie dwustronnych stosunków z Japonią, które pozostają napięte od czasu uzyskania niepodległości przez Republikę Korei po zakończeniu II wojny światowej. W tym kontekście Yoon od początku swojej kadencji promował zacieśnienie więzi z Japonią, zajmując pojednawcze stanowisko w kwestii historycznych sporów. Potwierdzeniem tego był Dzień Wyzwolenia spod okupacji japońskiej, obchodzony 15 sierpnia każdego roku. Rocznica stała się przełomowym momentem dla nowej administracji, w którym pamięć o minionych wydarzeniach skonfrontowała się ze współczesnymi wyzwaniem geopolitycznymi. Podczas przemówienia z tej okazji w 2022 r. Yoon, odwołując się do bohaterstwa członków koreańskiego ruchu narodowego, stwierdził, że pomimo trudnej historii „dziś Japonia jest naszym partnerem w obliczu wspólnych zagrożeń, które rzucają wyzwanie wolności obywateli świata”. Dodał też, że „spory historyczne muszą ustąpić współpracy we wspólnych uniwersalnych wartościach takich jak wolność, demokracja i prawa człowieka” (Full text of Yoon’s..., 2022).

Pomimo zakończenia II wojny światowej ciężar japońskich zbrodni popełnionych na narodzie koreańskim pozostaje czynnikiem kształtującym wzajemne stosunki. W tym wypadku historia jest dla Japonii brzemieniem, a dla Republiki Korei instrumentem wywierania presji w polityce zagranicznej. Społeczeństwo południowokoreańskie oraz niektórzy politycy koreańscy nieustannie domagają się zadośćuczynienia od rządu japońskiego za krzywdy poniesione w okresie kolonialnym w latach 1910–1945, gdy Japonia okupowała Półwysep Koreański, dopuszczając się licznych zbrodni wobec Koreańczyków. Chociaż zaszłości historyczne nadal pozostają otwartą kwestią (np. wykorzystywanie seksualne Koreanek przez japońskich żołnierzy lub zsyłanie obywateli Korei do niewolniczej pracy, m.in. w kopalniach na wyspie Sachalin), w obliczu północnokoreańskiego zagrożenia oraz rosnącej pozycji Chińskiej Republiki Ludowej Seul i Tokio zdecydowały się współpracować. Warto zaznaczyć, że o ile pojednawcze gesty z zakresu pamięci historycznej ze strony administracji Yoona znalazły akceptację w jego obozie politycznym i u strony amerykańskiej, to nie spodobały się one opozycji politycznej (głównie członkom koreańskiej Partii Demokratycznej), która określiła je mianem „dyplomacji naruszającej godność” Republiki Korei (Engel, 2024).

W ocenie autora kwestie historyczne pozostaną źródłem konfliktu pomiędzy Japonią a Koreą Południową. Jednak sprawa wspólnego

bezpieczeństwa będzie czynnikiem konsolidującym oba te państwa. Powyższy pogląd potwierdziły spotkania na wysokim szczeblu między Republiką Korei a Japonią. W dniach 16–17 marca 2023 r. Yoon odwiedził Japonię. Warto zaznaczyć, że ostatnie takie spotkanie odbyło się w 2011 r. w czasach prezydentury Lee Myung-baka (2008–2013) (Rich, 2023). Niedługo potem, po zaledwie dwóch miesiącach, na podobny krok zdecydował się ówczesny premier Japonii Fumio Kishida (2021–2024), odwiedzając Koreę Południową w dniach 7–8 maja. Podczas tego szczytu w Seulu Yoon i Kishida podjęli dyskusję na temat współpracy w wielu obszarach, w tym w gospodarce, przemyśle, nauce, kulturze i wymianie międzyludzkiej. W ten sposób względy geopolityczne zaczęły odgrywać większą rolę niż spory historyczne, a dążenie do zapewnienia wspólnego bezpieczeństwa zbliżyło oba państwa. Ponadto oba państwa zgodziły się na wybór strategicznego kierunku współpracy militarnej z Waszyngtonem, zapoczątkowując tym samym nowy rozdział w relacjach z USA (Seider, 2023). Jak się wkrótce okazało, cele administracji Bidena zbiegły się z oczekiwaniami Republiki Korei i Japonii.

POLITYKA „ALLIANCE FIRST”

Od początku prezydentury Yoon Suk-yeol w polityce zagranicznej postawił na aktywną dyplomację. Obok pogłębienia relacji dwustronnych z Japonią priorytetem było także rozszerzenie współpracy Republiki Korei z Organizacją Traktatu Północnoatlantyckiego. W jej następstwie już w czerwcu 2022 r. Yoon wziął udział w 35. szczycie NATO w Madrycie wraz z liderami innych partnerów z Indo-Pacyfiku (Australią, Japonią i Nową Zelandią). Państwa te, wraz z Koreą Południową tworzą tzw. Indo-Pacific Four (IP4) (2022 NATO Summit, 2022). Przywódcy NATO uznali tam Rosję za „bezpośrednie zagrożenie”, a Chiny za „systemowe wyzwanie”. Mimo że Yoon nie podpisał wspólnego oświadczenia z NATO, jego obecność zasygnalizowała, że Republika Korei chce zacieśnić współpracę z państwami zachodnimi (Terry, 2022).

Spotkanie z przedstawicielami Paktu Północnoatlantyckiego zapoczątkowało kolejne działania na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa Republiki Korei. W listopadzie 2022 r. administracja Yoona utworzyła Misję Dyplomatyczną przy NATO, co zwiększyło możliwości współpracy z Sojuszem w obszarach obejmujących nierozprzestrzenianie broni jądrowej, cyberobronę, naukę i technologię, walkę z terroryzmem, interoperacyjność oraz obronę przed środkami chemicznymi,

biologicznymi, radiologicznymi i jądrowymi. Następnie w lipcu 2023 r. na 36. szczycie NATO w Wilnie Republika Korei uczestniczyła w drugim spotkaniu na szczęblu szefów państw i rządów oraz rok później, wraz z partnerami IP4, wzięła udział także w 37. szczycie NATO zorganizowanym w Waszyngtonie. W rezultacie ówczesny Sekretarz Generalny NATO Jens Stoltenberg (2014–2024) i Yoon Suk-yeol podpisali umowę o wzajemnym uznawaniu certyfikacji wojskowej zdatności do lotu, która zapewnia bezpieczeństwo i zdatność do lotu wszystkich zasobów powietrznych używanych przez sojuszników i partnerów NATO. Warto zaznaczyć, że jest to pierwsza tego typu umowa Sojuszu Północnoatlantyckiego z krajem azjatyckim (*Relations with the Republic of Korea*, 2024).

W wyniku pogarszających się od 2019 r. stosunków z KRL-D jednym z najważniejszych priorytetów dla Korei Południowej stało się również wzmocnienie własnych zdolności obronnych we współpracy z USA. Jednak, jak zaznaczył Yoon – „wspólny sojusz USA–ROK musi być dostosowany do nowych wyzwań w XXI w., a w związku z tym musi ewoluować, aby reagować na te zmiany” (*The Yoon Suk Yeol Administration’s...*, 2023: 36). Od momentu podpisania Traktatu o wzajemnej obronie w 1953 r. USA i Republika Korei zacieśniły współpracę na każdym możliwym polu – od gospodarczego po militarny. Przez ponad 70 lat sojusz amerykańsko-koreański stał się głównym filarem pokoju i stabilności w regionie Indo-Pacyfiku. Z jednej strony pełnił funkcję odstraszącą wobec zagrożeń ze strony państw komunistycznych w czasach zimnowojennej rywalizacji, z drugiej – dzięki sojuszowi USA odgrywały kluczową rolę w utrzymaniu równowagi bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim i nie dopuściły do wybuchu drugiej wojny koreańskiej. Po rozpadzie Związku Sowieckiego i transformacji gospodarczej w ChRL sojusz USA–ROK nadal utrzymywał wspólne zaangażowanie na rzecz bezpieczeństwa, zwłaszcza że Korea Północna nie zrezygnowała z posiadania broni jądrowej i raketowej. Zgodnie z wizją polityczną Yoona:

sojusz między Republiką Korei a Stanami Zjednoczonymi musi rozszerzyć swój zakres i zasięg współpracy do poziomu globalnego, jednocześnie nadal koncentrując się na podstawowych zadaniach, jakimi są ustanowienie pokoju na Półwyspie Koreańskim i osiągnięcie zjednoczenia zakorzenionego w wolności i demokracji (*The Yoon Suk Yeol Administration’s...*, 2023: 36).

W związku z tym w dniach 24–29 kwietnia 2023 r. Yoon Suk-yeol odbył oficjalną wizytę państwową w USA z okazji 70. rocznicy podpi-

sania sojuszu między Republiką Korei a Stanami Zjednoczonymi. Było to pierwsze od 12 lat spotkanie bilateralne tej rangi (jego poprzednik zrealizował osiem tzw. *working visits*). Przed Kongresem wygłosił przemówienie pt. „Sojusz wolności, sojusz działania”, w którym nie tylko odniósł się do historii łączącej oba państwa, ale też zapowiedział, że wraz z USA Korea Południowa będzie odgrywać rolę „kompasu wolności. Będzie chronić i poszerzać wolność obywateli na całym świecie” (Address by President Yoon Suk Yeol..., 2023). Powyższe słowa potwierdziły dotychczasowe zobowiązanie Yoona do wzmacniania liberalnego porządku na świecie. Ponadto obie strony zobligowały się do dalszej współpracy, uznając, że sojusz USA–ROK oparty jest na wspólnych wartościach takich jak wolność, demokracja i prawa człowieka. Jednak w celu dostosowania go do współczesnych wyzwań w XXI w. alians musi być wzmocniony przez pięć filarów obejmujących:

1) **bezpieczeństwo** – oba państwa zobowiązały się do wzajemnej obrony uwzględniającej potencjał nuklearny;

2) **przemysł** – zabezpieczenie wspólnych łańcuchów dostaw i wspieranie się we wzajemnych inwestycjach w sektorze zaawansowanych technologii, w tym półprzewodników i pojazdów elektrycznych;

3) **naukę i technologie** – rozwój kooperacji kosmicznej, w tym wspólne programy eksploracji Księżyca i Marsa. Dodatkowo obie strony zgodziły się na rozwijanie współpracy w zakresie biotechnologii, baterii, półprzewodników oraz technologii cyfrowych i kwantowych w ramach platformy *Next Generation Critical and Emerging Technologies Dialogue*. Warto zaznaczyć, że Republika Korei zadeklarowała, że nie będzie przeprowadzać testów rakiet antysatelitarnych;

4) **kulturę** – zapowiedziano zwiększenie liczby różnych stypendiów pomiędzy ośrodkami edukacyjnymi w USA i w Korei Południowej;

5) **wymianę informacji** – wzmocnienie współpracy w zakresie gromadzenia, udostępniania i analizy informacji. W tym celu przyjęto tzw. Strategiczne Ramy Współpracy w zakresie cyberbezpieczeństwa, by wykorzystać wszystkie dostępne możliwości w celu odstraszania, obrony i reagowania na pełen zakres zagrożeń cybernetycznych, w tym za pomocą środków politycznych, dyplomatycznych, ekonomicznych, organów ścigania, wojskowych i technicznych (Address by President Yoon Suk Yeol..., 2023).

Potwierdzeniem pogłębienia wspólnej współpracy było ogłoszenie przez Bidena i Yoona tzw. Deklaracji Waszyngtońskiej 26 kwietnia 2023 r. Był to komunikat wystosowany do społeczności międzynarodowej, w którym USA i Republika Korei zobowiązały się do wzajemnej

obrony w obliczu wszelkich zagrożeń oraz zapowiedziały ścisłą współpracę. W ramach wspólnej deklaracji obie strony zgodziły się na tzw. rozszerzone odstraszenie, które obejmuje cały potencjał militarny USA, w tym arsenał nuklearny. Dodatkowo administracja Bidena zagwarantowała, że „każdy atak nuklearny ze strony KRL-D przeciwko Republice Korei spotka się z szybką, przytłaczającą i zdecydowaną reakcją” (Washington Declaration, 2023). Chociaż USA nie ogłosiły wprost, że użyją broni jądrowej w przypadku ataku Korei Północnej, można uznać, że główny cel administracji Yoona został osiągnięty. Przed podpisaniem Deklaracji Waszyngtońskiej brak jednostronnego stanowiska USA co do użycia broni jądrowej w odwecie negatywnie wpływał na wzajemne relacje, podważając wolę Amerykanów do obrony Republiki Korei. Warto podkreślić, że w tym wypadku dla USA niejednoznaczność wcale nie oznacza słabości, braku zdecydowania ani determinacji w podejmowaniu decyzji. Jak zauważa jeden z amerykańskich analityków Toby Dalton: „dla Amerykanów niejednoznaczność jest polityką, która najskuteczniej odstrasza przed atakiem nuklearnym” (Dalton, 2024).

Gwarancja, że USA w obronie Republiki Korei użyją wszystkich możliwych środków wojskowych, w tym broni jądrowej, podnosi sojusz USA–ROK na nowy poziom bezpieczeństwa. Tym samym Koreańczycy uzyskali nuklearne gwarancje USA, zobowiązując się jednocześnie do przestrzegania Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej (*Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, NPT) oraz do pokojowego wykorzystania energii jądrowej. Decyzja ta została skrytykowana przez niektórych członków obozu politycznego Yoona, którzy chcieli, aby Republika Korei posiadała własną broń jądrową (Cha, 2023). Co więcej obie strony zgodziły się na utworzenie Grupy Konsultacyjnej ds. Energii Jądrowej (*Nuclear Consultative Group*, NCG). Jej głównym zadaniem jest strategiczne planowanie nuklearne oraz zarządzanie zagrożeniem ze strony Korei Północnej w kontekście nierozprzestrzeniania broni jądrowej. Wskazane gremium wzorowane jest na konsultacjach nuklearnych w ramach NATO i w przypadku północnokoreańskiego ataku Korea Południowa otrzymałaby większy głos w przygotowaniach dotyczących odwetu nuklearnego we współpracy z USA (Snyder, 2023). Od momentu powołania grupy odbyło się już sześć posiedzeń (stan na 31 lipca 2026 r.), podczas których przeprowadzono nie tylko rozmowy, lecz także ćwiczenia i symulacje obrony przed atakiem (Joint Press Statement..., 2025). Ponadto administracja Bidena zapewniła Republice Korei wsparcie w formie konwencjonalnych sił w sytuacjach awaryjnych wymagających ame-

rykańskich operacji nuklearnych. USA zgodziły się również na rozmieszczenie swoich sił strategicznych, m.in. poprzez wysłanie okrętów podwodnych z napędem atomowym do południowokoreańskich portów morskich, by w ten sposób zademonstrować poparcie dla swoich koreańskich sojuszników (The Yoon Suk Yeol Administration's..., 2023: 41).

Z jednej strony Deklaracja Waszyngtońska stała się przełomowym momentem dla sojuszu USA–ROK, w ramach którego broń nuklearna stanowi jeden z fundamentów bezpieczeństwa. Z drugiej strony – wspólny sojusz został wystawiony na próbę ze względu na brak wyrażenia *expressis verbis* przez Amerykanów gotowości do użycia broni jądrowej w odwecie. Nie ulega wątpliwości, że zarówno Korea Południowa, jak i Stany Zjednoczone mają obecnie przewagę nad Koreą Północną pod względem sił konwencjonalnych. Jednak broń jądrowa, środki jej przenoszenia oraz arsenał rakietowy KRL-D sprawiają, że reżim Kim Dzong-Una nadal może, w przypadku ataku, wyrządzić dotkliwe straty swojemu sąsiadowi. Bardziej możliwa wydaje się kwestia posiadania broni jądrowej przez Republikę Korei, która prawdopodobnie powróci podczas rządów Donalda Trumpa (2025–2029). W konsekwencji paradoksem pozostaje fakt, że w niedalekiej przyszłości bardziej możliwa wydaje się nuklearyzacja Korei Południowej niż zapowiadana przez ostatnie trzy dekady denuklearyzacja Półwyspu Koreańskiego w ogóle.

POLITYKA ODSTRASZANIA

W opublikowanej w czerwcu 2023 r. Strategii Bezpieczeństwa Narodowego Yoon przedstawił tzw. strategię „3D” (*Deterrence, Dialogue, Dissuasion*), czyli odstraszenie, dialog i zniechęcanie. W długofalowej perspektywie Republika Korei miała zachęcić, a jeśli się to nie uda, skłonić KRL-D do podjęcia negocjacji. W celu realizacji tego planu administracja Yoona postanowiła wykorzystać wszystkie możliwe metody, w tym utrzymanie polityki sankcyjnej oraz pozbawienie KRL-D środków finansowych, które reżim północnokoreański uzyskuje z nielegalnego handlu, cyberataków oraz obchodzenia sankcji. Dodatkowo w proces likwidacji północnokoreańskiej broni jądrowej miały być zaangażowane Chińska Republika Ludowa i Federacja Rosyjska (The Yoon Suk Yeol Administration's..., 2023: 98–99). Jednak działania południowokoreańskiej administracji prawdopodobnie nie uwzględniły dwóch istotnych okoliczności. Po pierwsze, Kim Dzong-Un

odrzucał dialog i powrócił do polityki konfrontacyjnej, czego wyrazem było ogłoszenie doktryny nuklearnej w 2022 r., zakładającej uderzenie wyprzedzające, jeśli żywotne interesy reżimu będą zagrożone. Po drugie, w czerwcu 2024 r. nastąpiło zbliżenie Federacji Rosyjskiej i KRL-D w formie traktatu obronnego. Pomoc gospodarcza ze strony Kremla, w tym możliwość rosyjskiego wsparcia rozwoju programu nuklearnego i raketowego, sprawiła, że jakkolwiek dialog stał się odległą perspektywą, co doprowadziło do dalszego pogorszenia relacji na linii Seul-Pjongjang. W konsekwencji wzajemne stosunki są najgorsze od czasu podpisania rozejmu w Panmunjom w 1953 r. (stan na 31 lipca 2026 r.).

Dla administracji Yoona broń jądrowa odgrywała równie istotną rolę jak dla reżimu Kim Dzong-Una. Jednak zasadnicza różnica polega na tym, że Republika Korei nie posiada własnego programu nuklearnego w wymiarze wojskowym (stan na 31 lipca 2026 r.). W odpowiedzi na północnokoreańskie zagrożenie nuklearne i raketowe władze Republiki Korei już w 2016 r. zaczęły opracowywać strategię wojskową w celu maksymalizacji zdolności odstraszania Korei Północnej do tego stopnia, że druga wojna koreańska miałaby być konfliktem nieopłacalnym dla obu stron. Jeszcze w czasach administracji Park Geun-hye (2013–2017) przygotowano tzw. system trzech osi (*The Three-Axis system*) (Yu, French, 2023), który służy powstrzymaniu agresji reżimu, a nie zainicjowaniu ataku na KRL-D, jak przedstawiają to władze KRL-D. Obecna strategia bezpieczeństwa nadal obowiązuje i została podtrzymana przez Yoona zaraz po objęciu urzędu.

Pierwszą część składową tego systemu stanowi tzw. Przerwanie Łańcucha (*Kill Chain*), czyli uderzenie wyprzedzające w infrastrukturę wojskową KRL-D. Celem jest pozbawienie przeciwnika pocisków balistycznych lub broni masowego rażenia. Druga część systemu to tzw. Koreańska Obrona Przeciwlotnicza i Przeciwraketowa (*Korea Air and Missile Defense*, KAMD), której głównym zadaniem jest przechwytywanie północnokoreańskich pocisków. Jeśli pierwszy etap obrony zawiedzie i uderzenie prewencyjne zakończy się niepowodzeniem, południowokoreański system obrony musi skutecznie ochronić terytorium kraju. Na tym etapie wojsko Korei Południowej jest wyposażone nie tylko we własny system obrony powietrznej i przeciwraketowej, na przykład typu KM-SAM Cheongung lub L-SAM II, ale również wspierane jest przez amerykańskie systemy typu Patriot oraz THAAD (*Terminal High Altitude Area Defense*), które teoretycznie mogą przechwycić pociski balistyczne i je zniszczyć (Ng, 2025). Ostatnią, trzecią

częścią linii obrony stanowi tzw. Koreański System Zmasowanego Odwetu i Ukarania (*Korea Massive Punishment and Retaliation*, KMPR), którą w październiku 2023 r. ówczesny minister obrony narodowej ROK, Shin Won-sik, podsumował jako strategię ofensywną w myśl zasady: „Karać natychmiast, mocno i do samego końca” (Cho, 2024).

W przypadku ataku, Koreę Północną spotka zdecydowana odpowiedź ze strony Republiki Korei. W tym kontekście zdarzenie, jakie miało miejsce w listopadzie 2010 r., kiedy reżim Kim Dzong-Ila (1994–2011) dokonał ostrzału południowokoreańskiej wyspy Yeonpyeong, było prawdopodobnie ostatnią taką sytuacją, w której działania KRL-D nie spotkały się ze zdecydowaną odpowiedzią. Zgodnie z KMPR uderzenie obejmuje Pjongjang, najważniejsze osoby z aparatu władzy (prawdopodobnie całą rodzinę Kim Dzong-Una oraz najwyższych urzędników partyjnych) oraz infrastrukturę wojskową, na którą składają się dowództwo, bunkry wojskowe, fabryki i składy amunicji, a więc kluczową część tej infrastruktury. W tym zakresie strategię Republiki Korei można uznać za skuteczne odstraszenie. Pomimo tego, że Korea Północna mogłaby użyć broni jądrowej przeciwko Republice Korei, reżim *de facto* musi liczyć się z odpowiedzią ze strony administracji Yoona lub każdej następnej (Jung, 2023). W ten sposób polityka odstraszenia Republiki Korei ma działać w dwojaki sposób: karać w momencie ataku lub utrzymać stan odstraszenia i obowiązujące zawieszenie broni na obu granicach państw koreańskich, które pozostaje w mocy od 1953 r. – od podpisania rozejmu w Panmunjom.

Jednak jak zauważają eksperci (m.in. Ankit Panda) oraz amerykańscy planiści wojenni, plan obrony Republiki Korei jest niedoskonały i ma wiele wad (Cho, 2024; Abrams, 2023). Wśród nich wymienia się m.in. ograniczony czas reakcji w przypadku ataku północnokoreańskiego. Przechwycenie pocisków, na przykład o hipersonicznej prędkości, powoduje, że Koreańczycy muszą stale udoskonalać swoje systemy obronne i nie ma gwarancji, że w przypadku ataku uda im się je powstrzymać przed dolecaniem do celu. Osobnym problemem pozostaje również broń chemiczna i biologiczna, którą reżim posiada. Wobec tego pojawia się pytanie, czy rząd Korei Południowej jest przygotowany na takie złożone zagrożenie. W świetle najnowszych danych KRL-D dysponuje patogenami typu ospa, węglik, które powodują dużą śmiertelność (Mitzer & Oliemans, 2020). Biorąc pod uwagę fakt, że stolica ROK – Seul – znajduje się niecałe 50 km od strefy zdemilitaryzowanej, pozostaje ona szczególnie narażona na takie uderzenie. Po drugie, każda administracja w Korei Południowej musi mierzyć się

z wyzwaniem braku wystarczającej pewności co do zamierzeń sąsiada na północy. W przeszłości przywódcy KRL-D wielokrotnie grozili zniszczeniem, jednak te działania miały wyłącznie charakter propagandowy.

W obliczu wybuchu konfliktu między państwami koreańskimi istnieje ryzyko przejścia z konwencjonalnych działań zbrojnych na poziom nuklearny, z wykorzystaniem broni jądrowej, co stwarza ryzyko wzajemnego zniszczenia. Osobny dylemat stanowi tutaj także zaangażowanie USA i Japonii po stronie Republiki Korei oraz Rosji i ChRL po stronie KRL-D (choć traktat obronny Kim–Putin z 2024 r. hipotetycznie daje takie gwarancje). Wybuch wojny koreańskiej w czerwcu 1950 r. udowodnił, że największe wówczas mocarstwa włączyły się w działania zbrojne na Półwyspie Koreańskim. W efekcie lokalny konflikt teoretycznie mógłby się przekształcić w regionalny, angażując ponownie wymienione państwa. Trzecią wątpliwość budzi zasada proporcjonalności zgodnie z prawem międzynarodowym i rozróżnienie obiektów cywilnych od wojskowych wziętych na cel odwetu. W tej sytuacji zmasowany atak Korei Południowej na Pjongjang, rodzinę Kima czy najwyższe kierownictwo polityczne KRL-D może rodzić wątpliwości z punktu widzenia międzynarodowego prawa konfliktów zbrojnych. Dodatkowo, jakiegokolwiek działania wymierzone w Pjongjang, uwzględniające ofiary wśród ludności cywilnej, mogą spotkać się z krytyką ze strony społeczności międzynarodowej, co mogłoby skutkować presją międzynarodową oraz krytyką działań Republiki Korei (np. presja ze strony ONZ, w najgorszym scenariuszu sankcje oraz izolacja międzynarodowa).

POLITYKA NUKLEARNA REPUBLIKI KOREI

Nie bez powodu administracja Yoona, w celu opracowania skutecznej polityki odstraszenia wobec Korei Północnej, stanęła przed tzw. wyborem nuklearnym, tj. decyzją o wzmocnieniu własnych sił konwencjonalnych poprzez broń jądrową. Wśród rozważanych opcji znalazło się zwrócenie się do Waszyngtonu o:

- 1) współdzielenie lub ponowne rozmieszczenie amerykańskiej taktycznej broni jądrowej na terytorium Republiki Korei, tak jak to miało miejsce w okresie zimnej wojny;
- 2) oparcie bezpieczeństwa na amerykańskich gwarancjach nuklearnych;
- 3) opracowanie własnego arsenału nuklearnego.

Należy zauważyć, że ostatni raz Korea Południowa poważnie rozważała zdobycie broni jądrowej w latach 70. XX w., gdy rządził gen. Park Chung-hee (1963–1979). Jednak pod naciskiem USA władze Republiki Korei przystąpiły wówczas do Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej (NPT), ratyfikując go w 1975 r. (Bernal, 2023). Wydawać się mogło, że amerykańskie zaangażowanie w sprawy koreańskie i założenie, że prędzej czy później KRL-D porzuci swój program nuklearny, doprowadzą do tego, że Korea Południowa nie będzie rozważać posiadania broni jądrowej. Jednak brak postępów w rozmowach z liderami Korei Północnej, tj. najpierw z Kim Dzong-Ilem, a następnie z jego synem Kim Dzong-Unem (od 2011 r.), spowodował, że temat nuklearnego statusu Republiki Korei powrócił. Tym bardziej, że jeszcze w czasie kampanii prezydenckiej w 2022 r. przeprowadzono badania sondażowe wśród Koreańczyków na ten temat – 71% ankietowanych opowiedziało się za opracowaniem własnej broni jądrowej, podczas gdy 56% stwierdziło, że popiera rozmieszczenie amerykańskiej broni jądrowej w Korei Południowej. Rok później badanie powtórzono i wyniki były jednoznaczne – 76% ankietowanych popierało opracowanie własnej broni jądrowej (Over 76% of South Koreans support..., 2023).

W tym wypadku podjęcie pozytywnej decyzji wiązałoby się z wieloma problemami natury politycznej, przed którymi mogłaby stanąć obecna lub przyszła administracja Korei Południowej. Wśród nich wymienienia się m.in. trwałość i przyszłość układu NPT. Warto podkreślić, że art. 10 daje możliwość wycofania się państwa:

Każda ze Stron, korzystając ze swojej suwerenności narodowej, ma prawo wycofać się z Traktatu, jeśli uzna, że nadzwyczajne wydarzenia związane z przedmiotem niniejszego Traktatu zagroziły najwyższym interesom jej kraju” (Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, 1968),

przez który należy rozumieć bezpieczeństwo narodowe. W historii NPT tylko Korea Północna zdecydowała się na taki ruch w 2003 r. W rezultacie spotkała się z potępieniem międzynarodowym. Niewykluczone, że jeśli Republika Korei wykonałaby identyczny krok, musiałaby się liczyć z izolacją międzynarodową lub mogłoby to uruchomić efekt domina w regionie Azji Wschodniej. Na przykład Japonia i Tajwan mogłyby także dążyć do zdobycia własnej broni jądrowej (Kelly & Kim, 2025). Ponadto, jak zareagowałaby KRL-D lub ChRL, nie wspominając o Rosji, która w czerwcu 2024 r. zacieśniła więzi strategiczne z reżimem Kim Dzong-Una? Osobną kwestią pozostaje również, czy posiadanie

broni jądrowej *de facto* wzmocniłoby Republikę Korei, czy być może osłabiłoby sojusz USA–ROK.

Do tej pory amerykańskie zaangażowanie w Azji Północno-Wschodniej wzmacniało bezpieczeństwo Koreańczyków na południu. Jednak w obliczu posiadania własnej broni jądrowej Seul mógłby dojść do wniosku, że obecność Amerykanów jest niepotrzebna i zbyt kosztowna. W konsekwencji Amerykanie utraciliby wpływ na sytuację na Półwyspie Koreańskim. Ponadto nuklearyzacja Republiki Korei negatywnie oddziaływałaby także na wzajemne relacje z Waszyngtonem oraz społecznością międzynarodową. Niezależnie od tego, czy u steru władzy w USA są Republikanie czy Demokraci, nieprolifercja broni jądrowej stanowi jeden z najważniejszych priorytetów polityki zagranicznej Białego Domu. Inwazja na Irak w 2003 r. w celu pozbawienia reżimu Saddama Husajna domniemanej broni jądrowej, następnie nałożone sankcje na KRL-D oraz Iran, później zniszczenie potencjału nuklearnego Iranu w wyniku przeprowadzonego bombardowania połączonych sił USA i Izraela w czerwcu 2025 r. potwierdzają, że USA konsekwentnie prezentują twarde stanowisko w tej kwestii (Lopez, 2025).

Przypadek południowokoreański teoretycznie mógłby być inny z uwagi na fakt, że Republika Korei, obok Japonii, pozostaje ścisłym sojusznikiem Waszyngtonu. W tym kontekście należy zwrócić uwagę, że w podobnej sytuacji była niegdyś Francja w latach 50. XX w., która będąc jednym z państw założycielskich NATO, zdecydowała się na posiadanie własnej broni jądrowej. Głównym czynnikiem determinującym tę decyzję była pamięć o niemieckiej okupacji podczas II wojny światowej, wątpliwości co do amerykańskich gwarancji oraz niechęć do pomocy z zewnątrz. Chcąc mieć wpływ na kształtowanie własnej polityki obronnej i pozostawać niezależną w swych decyzjach względem Sojuszu Północnoatlantyckiego, Francja zorganizowała własne strategiczne siły jądrowe (Haines, 2024: 50–56).

Pomimo tego Stany Zjednoczone w Europie nadal odgrywają istotną rolę w zapewnianiu bezpieczeństwa i pozostają pożądanym partnerem dla części państw europejskich (np. Polski lub państw bałtyckich). Jednak sytuacja na Starym Kontynencie może nie mieć takiego samego przełożenia na sprawy w Azji. USA obawiały się utraty zaufania i wpływów w obszarze Azji Północno-Wschodniej, które konsekwentnie budowały od zakończenia II wojny światowej. Z tego powodu administracja Bidena, nie chcąc dopuścić do nagłej zmiany sytuacji, zobowiązała się wzmocnić współpracę wojskową z Seulem, jednocześ-

nie deklarując dialog z KRL-D „bez warunków wstępnych” (Washington Declaration..., 2023).

W związku z tym Deklaracja Waszyngtońska okazała się koniecznym krokiem ze strony administracji Bidena, aby przekonać Republikę Korei, że USA pozostają jej najważniejszym sojusznikiem. W konsekwencji kolejną inicjatywą Bidena stało się zwołanie szczytu w Camp David (prezydencka rezydencja wypoczynkowa od czasów II wojny światowej wykorzystywana do prowadzenia rozmów na najwyższym szczeblu) w połowie sierpnia 2023 r. (Carvaja, 2023). Na jego osobiste zaproszenie przyjechał prezydent Republiki Korei – Yoon Suk-yeol oraz premier Japonii – Fumio Kishida (2021–2024). Tematem dominującym były nie tylko rosnąca agresja ze strony KRL-D i Chin w regionie Indo-Pacyfiku, ale także relacje dwustronne na linii Seul-Tokio. Pomimo trudnych relacji i odmiennych poglądów na niektóre sprawy międzynarodowe zarówno władze Korei Południowej, jak i Japonii wyraziły gotowość do wspólnych działań pod przewodnictwem USA.

W następstwie szczytu 18 sierpnia Biden, Yoon i Kishida wydali oświadczenie, w którym wspólnie sprzeciwili się wszelkim jednostronnym próbom zmiany *status quo* na wodach Indo-Pacyfiku. Potwierdzili, że wspólnym celem jest zaangażowanie w całkowitą denuklearyzację KRL-D zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ, aby w przyszłości Półwysep Koreański był zjednoczony i wolny od broni jądrowej (The Spirit of Camp David..., 2023). Tym samym wezwali Kim Dzong-Una do porzucenia programów nuklearnych i balistycznych (w tym rozwijania międzykontynentalnych rakiet balistycznych). Jeśli Korea Północna będzie kontynuować ich rozwój, to USA, ROK i Japonia wzmocnią współpracę w zakresie obrony przeciwrakietowej. Zapowiedzieli także współdziałanie w sferze bezpieczeństwa gospodarczego i technologii (w szczególności w zakresie półprzewodników i baterii). Strony oświadczenia zobowiązały się też do regularnych, corocznych trójstronnych ćwiczeń wojskowych, wymiany informacji wywiadowczych, zwłaszcza w kontekście zagrożenia północnokoreańskiego. Zaplanowano także coroczne zwoływanie trójstronnych spotkań między ministrami spraw zagranicznych, ministrami obrony i doradcami ds. bezpieczeństwa narodowego. Dodatkowo Waszyngton, Seul i Tokio wyraziły wspólne poparcie dla Ukrainy, w tym zapowiedziały pomoc humanitarną dla jej obywateli oraz zadeklarowały wsparcie dla regionalnej architektury kierowanej przez ASEAN oraz dla wysp Pacyfiku (The Spirit of Camp David..., 2023).

Ponadto Biden i Kishida poparli inicjatywę Yoona, *Audacious Initiative ROK*, która ma na celu poprawę warunków życia obywateli KRL-D, jeśli Kim Dzong-Un zgodzi się na denuklearyzację. Według niego Korea Północna byłaby beneficjentem licznych programów gospodarczych, jeżeli dobrowolnie zrezygnowałaby z broni jądrowej i rakietowej. W szerszej perspektywie plan zakładał wymianę ekonomiczną zasobów Korei Północnej, takich jak surowce i metale ziem rzadkich, na dostawy żywności z Korei Południowej. Ponadto rząd w Seulu zapewniłby swojemu sąsiadowi niezbędne środki na budowę infrastruktury i rozwój gospodarczy (docelowo rozważano nawet wspólne projekty pilotażowe obejmujące również opiekę zdrowotną, leśnictwo, rolnictwo oraz wymianę międzyludzką). Inicjatywę tę Yoon przedstawił już na początku swojej kadencji w 2022 r., jednak nie spotkał się z zainteresowaniem Kima (Shin, 2022). Wręcz przeciwnie, ofensywna postawa w kwestii posiadania broni jądrowej i rakietowej, a także ogłoszenie przez niego Republiki Korei głównym wrogiem KRL-D zniwelowały jakiekolwiek szanse na rozpoczęcie wspólnych rozmów w tym zakresie.

Szczyt w Camp David miał przełomowe znaczenie dla wszystkich stron. Republika Korei uzyskała dodatkowe gwarancje, że sojusz z USA pozostaje fundamentem jej bezpieczeństwa. Natomiast dla Japonii spotkanie stanowiło potwierdzenie dotychczasowego amerykańskiego zaangażowania w sprawy Azji Północno-Wschodniej oraz kolejny krok w budowaniu dobrosąsiedzkich relacji z Koreą Południową. Z perspektywy Stanów Zjednoczonych szczyt stanowił istotny sukces dyplomatyczny, wzmacniając współpracę z dwoma kluczowymi sojusznikami w Azji Północno-Wschodniej.

Można postawić hipotezę, że jednym z celów administracji Bidena było stopniowe przekształcenie dotychczasowych zobowiązań z Republiką Korei i Japonią w międzynarodowy sojusz, który może być wzorowany na rozwiązaniach NATO. W ocenie autora powyższą hipotezę potwierdza nie tylko dotychczasowa współpraca militarna pomiędzy stronami szczytu, ale również decyzja Korei Południowej o uruchomieniu 14 października 2024 r. tzw. Dowództwa Strategicznego. Głównym celem jest integracja jej arsenału broni konwencjonalnej z rozszerzonym systemem odstraszenia USA oraz zapewnienie ochrony przed nuklearnym zagrożeniem ze strony Korei Północnej (South Korea launches Strategic Command..., 2024).

Ponadto, miesiąc później strony zgodziły się na utworzenie tzw. trójstronnego sekretariatu. Zgodnie z podjętymi decyzjami wspólny sekretariat ma być załącznikiem koordynacji przyszłych działań (Ja-

pan–ROK–U.S. conduct second Exercise..., 2024). Warto podkreślić, że również były już premier Japonii – Shigeru Ishiba (1 października 2024 – 21 października 2025 r.) na początku swojej kadencji wezwał do powołania „azjatyckiego NATO” w celu zwalczania zagrożeń dla bezpieczeństwa regionalnego (Taizō, 2024). Oprócz tego USA, ROK i Japonia zdecydowanie potępiły współpracę Federacji Rosyjskiej z KRL-D, w tym wysłanie przez reżim Kima północnokoreańskich żołnierzy na wojnę Rosji z Ukrainą (Joint Statement of Japan, the Republic of Korea, and the United States, 2024). Wszystkie te wydarzenia wpływają na rozwój wzajemnej współpracy oraz ustanowienia trójstronnego mechanizmu odstraszania nuklearnego pod przewodnictwem USA, w którym Republika Korei i Japonia będą odgrywać istotną rolę w kształtowaniu architektury bezpieczeństwa w Azji Północno-Wschodniej. Jednak w tym wypadku wiele będzie również zależeć od przyszłej administracji Donalda Trumpa i kierunku, jaki Amerykanie obiorą wobec azjatyckich partnerów po 20 stycznia 2025 r.

PODSUMOWANIE

Obejmując urząd prezydenta, Yoon Suk-yeol dążył do osiągnięcia pokoju i denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego poprzez wzmacnianie potencjału wojskowego oraz prowadzenie aktywnej polityki zagranicznej. W konsekwencji polityka obronności państwa stała się najważniejszym priorytetem w trakcie jego kadencji, gdzie wspólny sojusz z USA stanowił fundament bezpieczeństwa. W przeciwieństwie do Moon Jae-ina administracja Yoona koncentrowała się na umiędzynarodowieniu polityki wobec Korei Północnej poprzez zacieśnienie współpracy z USA i Japonią. W rezultacie północnokoreańskie zagrożenie doprowadziło do pogłębienia współpracy i położenia fundamentów pod trójstronny sojusz między Waszyngtonem, Seulem i Tokio. Chociaż Korea Południowa ma świadomość, że denuklearyzacja półwyspu bez udziału Chin to zadanie praktycznie niemożliwe, wzajemne stosunki Seulu i Pekinu na tym polu wydają się trudne i cechuje je nieufność. Nie inaczej jest również z Rosją, która z uwagi na swój wpływ na dzieje Korei, w szczególności na podział półwyspu, odgrywa istotną rolę. Jednak podpisany traktat obronny pomiędzy Federacją Rosyjską a KRL-D negatywnie oddziałuje na stosunki z Republiką Korei, ponieważ reżim uzyskał silne oparcie w Federacji Rosyjskiej.

Zagrożenie ze strony Korei Północnej sprawiło, że administracja Yoona stanęła przed dylematem: wzmocnienia własnych sił wojskowych, w tym bronią jądrową, lub pogłębienia sojuszu z USA. Korea Południowa, jako państwo nieposiadające takiej broni, musi opierać swoje zdolności na siłach konwencjonalnych, aby odstraszyć przeciwnika dysponującego bronią jądrową. W konsekwencji wybór ściślejszej współpracy z Waszyngtonem i tymczasowa rezygnacja z posiadania własnego arsenału nuklearnego były podyktowane pragmatyzmem politycznym. W obliczu zagrożenia ze strony KRL-D kwestia bezpieczeństwa Azji Północno-Wschodniej dotyczy już nie tylko Republiki Korei, ale także pozostałych państw subregionu. Administracja Bidena w latach 2021–2025 położyła główny nacisk na rozwijanie wzajemnych stosunków obronnych na linii Waszyngton–Seul–Tokio, czego potwierdzeniem okazał się szczyt w Camp David w 2023 r.

Niewykluczone, że temat nuklearyzacji Korei Południowej będzie ponownie aktualny, ponieważ istnieje ryzyko osłabienia wiarygodności amerykańskich gwarancji bezpieczeństwa. W rezultacie dotychczasowe zobowiązania sojusznicze i przyjęte umowy (np. Deklaracja Waszyngtońska lub postanowienia ze wspomnianego szczytu) przestaną obowiązywać lub mogą zostać poddane rewizji. Należy zaznaczyć, że w trakcie swojej pierwszej kadencji Trump był krytykiem dwustronnych sojuszy, uważając je za zbyt kosztowne i niepotrzebne. Obecna polityka administracji Trumpa, prowadzona pod hasłem *America First*, może być główną determinantą zmiany podejścia Republiki Korei do USA, zwłaszcza że KRL-D ma wsparcie ChRL i Rosji. Brak kontynuacji polityki Bidena w zakresie dwustronnych sojuszy z azjatyckimi partnerami może doprowadzić do rozpadu trójstronnego sojuszu, a w dalszej perspektywie do zrewidowania polityki bezpieczeństwa zarówno w Korei Południowej, jak i w Japonii.

Powyższy stan niepewności co do zamierzeń administracji Trumpa sprawia, że Republika Korei ma ograniczone możliwości. Pozyskanie własnej broni jądrowej może uruchomić regionalny efekt proliferacyjny. Chociaż zdobycie ostatecznego arsenału zmniejszyłoby zależność od Waszyngtonu, w dłuższej perspektywie nie dałoby gwarancji stuprocentowego bezpieczeństwa. W przypadku państw koreańskich analiza odczytu intencji przeciwnej strony jest praktycznie na granicy błędu. W konsekwencji zawsze istnieje ryzyko przejścia z prowokacji na konflikt globalny. Ponadto, jak zareagowałyby wszystkie państwa regionu Azji Wschodniej, gdyby Korea Południowa zdecydowała się na rozwój broni jądrowej? Niewykluczone, że ChRL, KRL-D i Rosja

odczytałyby to jako krok ku eskalacji. Poza tym sojusz z USA prawdopodobnie uległby osłabieniu, jeśli nie rozpadowi.

Dodatkowo należy postawić pytanie, czy Waszyngton jest gotowy do tego, aby Koreańczycy wzięli pełną odpowiedzialność za swoją obronę. Od czasu zawarcia wspólnego sojuszu w 1953 r. Amerykanie kontrolowali sytuację na Półwyspie Koreańskim, blokując samodzielne działania czy kontrakcje sojuszników, na przykład kiedy w 2010 r. zatonięła południowokoreańska korweta Cheonan w wyniku ataku północnokoreańskiego okrętu podwodnego, administracja Obamy powstrzymała władze Republiki Korei przed odwetem. Trudno ocenić, czy USA zgodziłyby się na to, aby ich sojusznicy samodzielnie decydowali o strategii w regionie Azji Wschodniej. Poprzedni politycy Błękitnego Domu określali rolę Korei Południowej w aliansie jako tzw. *junior partner*, co negatywnie wpływało na współpracę dwustronną.

Ponadto w sytuacji zagrożenia amerykańskie gwarancje mogą okazać się niewystarczające lub zbyt kosztowne politycznie i strategicznie do realizacji. W tym przypadku dość często wykorzystywany jest argument wojny nuklearnej, która swoim zasięgiem objęłaby już Stany Zjednoczone. Kim Dzong-Un wielokrotnie podkreślał, że arsenał raketowy KRL-D może zostać użyty na terytorium Stanów Zjednoczonych. W związku z tym amerykańskie zaangażowanie naraża USA na atak nuklearny ze strony reżimu. Natomiast uderzenie wyprzedzające i likwidacja najwyższych przedstawicieli władzy, w tym samego lidera Korei Północnej stoi w sprzeczności z prawem międzynarodowym i mogłoby przynieść efekt odwrotny od zamierzonego, wywołując drugą wojnę koreańską o światowym zasięgu. Nie bez powodu druga wojna koreańska nie leży w interesie żadnej ze stron.

Nie ulega wątpliwości, że obecność USA w Azji Północno-Wschodniej jest pożądana przez Republikę Korei. Jednak główny problem stanowi granica zaangażowania i warunki współpracy, które w zależności od zmiany sytuacji politycznej w Białym Domu przybierają inny kierunek. Administracja Bidena gwarantowała stabilizację sojuszu, a nawet wyszła poza dotychczasowe ramy, ustalając trójstronny alians. Jednak ostatnie wydarzenia w Republice Korei, czyli ogłoszenie stanu wojennego przez Yoona 3 grudnia 2024 r. (następnie zniesienie go kilka godzin później) mogą podważyć trwałość dotychczasowych osiągnięć w zakresie polityki bezpieczeństwa. Zgodnie z rządowym przekazem telewizyjnym Yoon chciał

ochronić liberalną Koreę Południową przed zagrożeniami ze strony północnokoreańskich sił komunistycznych i wyeliminować elementy antypaństwowe (South Korea President Yoon Suk Yeol declares emergency martial law..., 2024).

Okazało się, że główną przyczyną był konflikt na linii prezydent–parlament oraz oskarżenia o nadużycia finansowe pod adresem głowy państwa. Ostatecznie Yoon został aresztowany i poddany procedurze impeachmentu, a następnie pod koniec lutego 2025 r. skazany na karę dożywotniego więzienia. Tym samym realizacja jego wizji polityki bezpieczeństwa, opartej na zbliżeniu z Japonią i pogłębieniu współpracy militarnej z USA, stanęła pod znakiem zapytania. Biorąc pod uwagę, że na początku 2025 r. do władzy w USA powrócił Donald Trump, sojusz USA–ROK czeka kolejne wyzwania, zwłaszcza że w Republice Korei również doszło do zmiany na scenie politycznej (Eun-ji, 2026).

W wyborach zwyciężył kandydat wywodzący się z Partii Demokratycznej – Lee Jae-myung (od 4 czerwca 2025 r.). Nowy prezydent po objęciu urzędu zapowiedział, że utrzymanie sojuszu z USA pozostanie filarem bezpieczeństwa Republiki Korei. Ponadto będzie kontynuował współpracę wojskową z Waszyngtonem. Jednak w stosunku do sąsiadów (ChRL, Japonii i Rosji) zamierza prowadzić pragmatyczną politykę zagraniczną. Z kolei wobec KRL-D zadeklarował deeskalację napięć i odejście od konfrontacyjnej postawy swojego poprzednika (Pietrewicz, 2025). Trudno ocenić, czy obecnemu prezydentowi uda się przywrócić normalne stosunki z Koreą Północną, zwłaszcza że pakt Kim–Putin trwa, a północnokoreańscy żołnierze nadal są zaangażowani w trwający konflikt zbrojny na Ukrainie (stan na 31 lipca 2026 r.). W ocenie autora sytuacji nie ułatwia również powrót Trumpa do władzy, którego podejście transakcyjne może ostatecznie zaszkodzić sojuszowi USA–ROK. Wydaje się, że administracja Lee Jae-myunga będzie kontynuować współpracę z USA. Jednak niewykluczone, że prezydent ROK będzie musiał podjąć działania na rzecz dostosowania poziomu bezpieczeństwa do aktualnych wyzwań nie tylko na Półwyspie Koreańskim, ale również na świecie, w którym rosnąca nieprzewidywalność – także po stronie dotychczasowego sojusznika, USA – stała się jednocześnie obciążeniem i wyzwaniem dla Korei Południowej.

BIBLIOGRAFIA

- Address by President Yoon Suk Yeol to a Joint Meeting of the U.S. Congress in Commemoration of the 70th Anniversary of the ROK-U.S. Alliance. (2023, 27 kwietnia). *Office of the President Republic of Korea*. <https://eng.president.go.kr/speeches/dZfAH6rj>.
- Bernal, G. (2023, 15 lutego). South Korea's First Attempt at Going Nuclear. *The Diplomat*. <https://thediplomat.com/2023/02/south-koreas-first-attempt-at-going-nuclear/>.
- Carvaja, N. (2023, 18 sierpnia). Camp David's long history as a diplomatic hotspot. *CNN Politics*. <https://edition.cnn.com/2023/08/18/politics/camp-david-summits-history/index.html>.
- CFC, USFK and UNC begin Ulchi Freedom Shield. (2022, 23 sierpnia). *United States Forces Korea*. <https://www.usfk.mil/Media/Press-Products/Press-Releases/Article/3136232/cfc-usfk-and-unc-begin-ulchi-freedom-shield/>.
- Cha, V. (2023, 1 maja). An Assessment of President Yoon's State Visit to the White House. *Center for Strategic International Studies*. <https://www.csis.org/analysis/assessment-president-yoons-state-visit-white-house>.
- Cho, S. (2024, 29 lutego). South Korea's Offensive Military Strategy and Its Dilemma. *Center for Strategic International Studies*. <https://www.csis.org/analysis/south-koreas-offensive-military-strategy-and-its-dilemma>.
- Dalton, T. (2024, 27 czerwca). Nuclear for Nuclear? Understanding Divergent South Korean and American Perceptions on Deterring North Korea. *Carnegie Endowment for International Peace*. <https://carnegieendowment.org/research/2024/06/nuclear-for-nuclear-understanding-divergent-south-korean-and-american-perceptions-on-deterring-north-korea?lang=en>.
- Engel, A. B. (2024, 15 września). Historical memories haunt South Korea–Japan relations. *East Asia Forum*. <https://eastasiaforum.org/2024/09/12/historical-memories-haunt-south-korea-japan-relations/>.
- Eun-ji, B. (2026, 19 lutego). Ex-President Yoon Suk Yeol sentenced to life in prison for leading insurrection. *The Korea Times*. <https://www.koreatimes.co.kr/southkorea/politics/20260219/ex-president-yoon-suk-yeol-sentenced-to-life-in-prison-for-leading-insurrection>.
- Full text of Yoon's Liberation Day speech. (2022, 15 sierpnia). *Yonhap News Agency*. <https://en.yna.co.kr/view/AEN20220815001600315>.
- Haines, Y. J. (2024). Niejasność misji i interesów. Francja w europejskiej architekturze bezpieczeństwa. *Układ Sił*, 45, 50–56.

- Japan–ROK–U.S. conduct second Exercise Freedom Edge. (2024, 12 listopada). *U.S. Indo-Pacific Command*. <https://www.pacom.mil/Media/News/News-Article-View/Article/3962934/japan-rok-us-conduct-second-exercise-freedom-edge/>.
- Joint Press Statement on the 3rd Nuclear Consultative Group (NCG) Meeting. (2024, 10 czerwca). *U.S. Department of Defense*. <https://www.defense.gov/News/Releases/Release/Article/3801107/joint-press-statement-on-the-3rd-nuclear-consultative-group-ncg-meeting/>.
- Joint Statement of Japan, the Republic of Korea, and the United States. (2024, 15 listopada). *U.S. Embassy & Consulate in the Republic of Korea*. <https://kr.usembassy.gov/111924-joint-statement-of-japan-the-republic-of-korea-and-the-united-states/>.
- Jung, D. (2023, 4 stycznia). Guest Contributor, South Korea's Revitalized "Three-Axis" System. *Council on Foreign Relations*. <https://www.cfr.org/blog/south-koreas-revitalized-three-axis-system>.
- Kelly, E. R., & Kim, M. (2025, 3 stycznia). Why South Korea Should Go Nuclear. The Bomb Is the Best Way to Contain the Threat From the North. *Foreign Affairs*. <https://www.foreignaffairs.com/north-korea/why-south-korea-should-go-nuclear-kelly-kim>.
- Lopez, C. T. (2025, 26 czerwca). 'Historically Successful' Strike on Iranian Nuclear Site Was 15 Years in the Making. *U.S. Department of War*. <https://www.war.gov/News/News-Stories/Article/article/4227082/historically-successful-strike-on-iranian-nuclear-site-was-15-years-in-the-maki/>.
- Mitzer, S., & Oliemans, J. (2020). *The Armed Forces of North Korea. On the path of Songun*. Helion Company.
- Mearsheimer, J. J. (2019). *Tragizm polityki mocarstw*. Universitas.
- Over 76% of South Koreans support development of nuclear weapons. (2023, 30 stycznia). *The Korea Times*. https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2023/01/205_344519.html.
- Pietrewicz, O. (2025, 1 sierpnia). Granice pragmatyzmu: polityka zagraniczna Korei Południowej za rządów Lee Jae-myunga. *Polski Instytut Spraw Międzynarodowych*. <https://www.pism.pl/publikacje/granice-pragmatyzmu-polityka-zagraniczna-korei-pld-za-rzadow-lee-jae-myunga>.
- Relations with the Republic of Korea. (2024, 24 października). *NATO*. https://www.nato.int/cps/po/natohq/topics_50098.htm.
- Rich, M., & Choe, S. (2023, 15 marca). After South Korea's Icebreaker, Its President Is Welcomed to Tokyo. *The New York Times*. <https://www.nytimes.com/2023/03/15/world/asia/south-korea-japan-relations.html>.
- Sharma, S. (2024, 16 stycznia). Kim Jong-un declares South Korea his No 1 enemy and orders father's unification arch be destroyed. *Inde-*

- pendent. <https://www.independent.co.uk/asia/east-asia/north-korea-enemy-south-korea-peaceful-reunification-b2479355.html>.
- Shin, M. (2022, 15 sierpnia). South Korea's President Offers 'Audacious Initiative' for North Korea's Denuclearization. *The Diplomat*. <https://thediplomat.com/2022/08/south-koreas-president-offers-audacious-initiative-for-north-koreas-denuclearization/>.
- Sneider, D. (2023, 11 maja). Kishida's visit to South Korea and the triumph of geopolitics. *East Asia Forum*. <https://eastasiaforum.org/2023/05/11/kishidas-visit-to-south-korea-and-the-triumph-of-geopolitics/>.
- Snyder, A. S. (2023, 27 kwietnia). The Washington Declaration: Expanding the Nuclear Dimension of the U.S.-South Korean Alliance Response. *Council on Foreign Relations*. <https://www.cfr.org/blog/washington-declaration-expanding-nuclear-dimension-us-south-korean-alliance-response>.
- South Korea launches Strategic Command to integrate with U.S., counter North Korea, push peace through strength. (2024, 14 października). *Indo-Pacific Defense Forum*. <https://ipdefenseforum.com/2024/10/south-korea-launches-strategic-command-to-integrate-with-u-s-counter-north-korea-push-peace-through-strength/>.
- Starowicz, K. (2025). Współpraca dyplomatyczna i militarna USA i Republiki Korei w latach 2021–2024. W Korpysa, J., Leźnicka, K., Łabuz, A., & Gołębiewska, M. (Red.), *Młodzi Naukowcy 2.0. Tom IV* (417–428). Fundacja Centrum Badań Socjologicznych.
- Strnad, G. (2022). Wyzwania i kierunki nowej administracji prezydenta Yoon Suk Yeola. *Azja-Pacyfik*, 25, <https://doi.org/10.15804/ap.2022.1.03>.
- Suk-yeol, Y. (2022, 8 lutego). South Korea Needs to Step Up. The Country's Next President on His Foreign Policy Vision. *Foreign Affairs*. https://www.foreignaffairs.com/articles/south-korea/2022-02-08/south-korea-needs-step?check_logged_in=1.
- Taizō, M. (2024, 20 listopada). A New Government in a Shaky Part of the World: Thinking About Ishiba Shigeru's "Asian NATO" Concept. *Nippon.com*. <https://www.nippon.com/en/in-depth/d01070/a-new-government-in-a-shaky-part-of-the-world-thinking-about-ishiba-shigeru%E2%80%99s-asian-nato.html>.
- Taylor, J. (2023, 27 kwietnia). Not every North Korean missile needs a response. South Korea and the US should focus more on readiness and deterrence. *Atlantic Council*. <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/not-every-north-korean-missile-needs-a-response-south-korea-and-the-us-should-focus-more-on-readiness-and-deterrence/>.

- Terry, S. (2022, 18 sierpnia). Yoon's Strong Start in Foreign Policy. *Foreign Affairs*. <https://foreignpolicy.com/2022/08/18/yon-suk-yeol-south-korea-foreign-policy-china-united-states-japan-100-days/>.
- The CNS North Korea Missile Test Database. (2024, 12 listopada). *Nuclear Threat Initiative*. <https://www.nti.org/analysis/articles/cns-north-korea-missile-test-database/>.
- The Spirit of Camp David: Joint Statement of Japan, the Republic of Korea, and the United States. (2023, 18 sierpnia). *Prime Minister's Office of Japan*. https://japan.kantei.go.jp/101_kishida/documents/2023/index.html.
- The Spirit of Camp David: Joint Statement of Japan, the Republic of Korea, and the United States. (2024, 15 listopada). *U.S. Embassy & Consulate in the Republic of Korea*. <https://kr.usembassy.gov/111924-joint-statement-of-japan-the-republic-of-korea-and-the-united-states/>.
- The Yoon Suk Yeol Administration's National Security Strategy. (2023, 8 czerwca). *Ministry of Foreign Affairs, Republic of Korea*. https://overseas.mofa.go.kr/eng/brd/m_25772/view.do?seq=16&page=1.
- Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons. (1968). *United Nations Treaties Database*. <https://treaties.unoda.org/t/npt>.
- Trump calls S. Korea-US joint military drills "total waste of money". (2019, 26 sierpnia). *The Korea Times*. https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2024/12/113_274550.html.
- U.S., Republic of Korea, and Japan Participate in Missile Defense Exercise in Hawaii. (2022, 15 sierpnia). *U.S. Department of Defense*. <https://www.defense.gov/News/Releases/Release/Article/3128442/us-republic-of-korea-and-japan-participate-in-missile-defense-exercise-in-hawaii/>.
- Washington Declaration. (2023, 6 grudnia). *U.S. Embassy & Consulate in the Republic of Korea*. <https://kr.usembassy.gov/042723-washington-declaration/>.
- Yeo, A. (2023, 16 grudnia). South Korea as a global pivotal state. *Brookings Institution*. <https://www.brookings.edu/articles/south-korea-as-a-global-pivotal-state/#what-is-a-global-pivotal-state>.
- Yu, J., & French, E. (2023, 28 marca). South Korea's 'Three Axis' Defense System Is in Trouble. *The Diplomat*. <https://thediplomat.com/2023/03/south-koreas-three-axis-defense-system-is-in-trouble/>.
- 2022 NATO Summit (2022, 30 czerwca). *NATO*. https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_196144.htm.

Karol Starowicz – doktorant w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych UAM w Poznaniu, stypendysta programu ERASMUS+ na Chonnam National University w Gwangju w Republice Korei, pracownik Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie. Reprezentant strony polskiej w kontaktach z przedstawicielami koreańskich instytucji rządowych. Współautor raportu eksperckiego „Korean Unification From a European Perspective: Lessons from Poland and Europe Supporting Korea in Its Path Towards Unification”, przygotowanego w ramach projektu Korea Monitor realizowanego przez The Warsaw Institute (Warszawa, 2025). Obszar zainteresowań badawczych autora obejmuje stosunki międzynarodowe w regionie Azji i Pacyfiku, politykę zagraniczną USA wobec Półwyspu Koreańskiego oraz politykę zagraniczną obu państw koreańskich. Przedmiotem badań pozostają także historia i kultura Korei, rola polskiej misji w Komisji Nadzorczej Państw Neutralnych w Korei oraz polityka pamięci Republiki Korei.

Karol Starowicz – a PhD student at the Doctoral School of Social Sciences at Adam Mickiewicz University in Poznań, an ERASMUS+ scholarship recipient at Chonnam National University in Gwangju, the Republic of Korea, and an employee of the Institute of National Remembrance in Warsaw. A representative of the Polish side in contact with representatives of Korean government institutions. Co-author of the expert report entitled “Korean Unification From a European Perspective: Lessons from Poland and Europe Supporting Korea in Its Path Towards Unification”, prepared as part of the “Korea Monitor” project carried out by The Warsaw Institute (Warsaw, 2025). The author’s research interests focus on international relations in the Asia-Pacific region, U.S. foreign policy toward the Korean Peninsula, and the foreign policies of both Korean states. His research also covers Korean history and culture, the role of the Polish mission in the Neutral Nations Supervisory Commission in Korea, and the memory politics of the Republic of Korea.